

Fælles nordisk avlsværdi-vurdering for klovsundhed

Af Kevin Byskov, Line Hjortø Buch og Anders Fogh, VFL, Kvæg

Et nordisk indeks for klovsundhed blev offentliggjort i maj 2011. Indekset er baseret på klovsbeskærernes registreringer af klovsygdomme. I august 2011 vil indeks for klovsundhed indgå i NTM.

Den 2. maj 2011 blev det første fælles nordiske avlsværdital for klovsundhed offentliggjort. Avlsværditalene er offentliggjort for afprøvede tyre. I modsætning til de øvrige egenskaber i avlsarbejdet bliver der ikke beregnet avlsværdital for unge tyre uden egne døtre. Dette skyldes, at registrering af klovsygdomme kun har været foretaget i en begrænset periode og, at der dermed kun kan opnås en lav sikkerhed på avlsværdital, som er baseret på genomisk information.

Klovsundhed består af syv egenskaber eller grupper af egenskaber

Avlsværditallet for klovsundhed er en sammenejning af avlsværdital for syv klovsygdomme eller grupper af klovsygdomme. De kan overordnet opdeles i smitsomme og hornrelaterede sygdomme.

Smitsomme klovsygdomme:

- Dermatitis (digital dermatitis + spaltebetændelse)
- Balleråd
- Nydannelse + digital vorte

Hornrelaterede klovsygdomme:

- Såleblødning
- Sålesår
- Proptrækkerklov
- Hul væg + dobbeltsål

For dermatitis, balleråd, såleblødning og sålesår er observationerne kategoriseret som rask, mild eller svær, mens de for de øvrige er kategoriseret som rask eller syg, da der fortsat kun er få registrerede tilfælde af disse egenskaber.

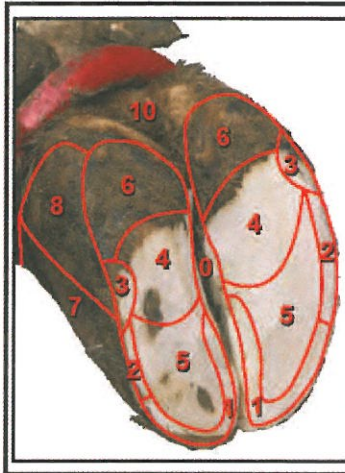
Baggrunden for at slå nogle af sygdomsregistreringerne sammen i grupper er, at det er svært rent fysisk at se forskel på sygdommene, og at der er en høj avlsmæssig sammenhæng mellem sygdommene.

Der anvendes registreringer foretaget i 1. – 3. laktation. I hver laktation kan der maksimalt indgå tre

klovsbeskæringer pr. ko, og afstanden mellem klovsbeskæringer skal være mindst 12 uger. Registreringer i en laktation anvendes, hvis de er foretaget mindre end 430 dage efter kælvning.

For hver egenskabsgruppe medtages kun data fra besætninger, hvori der reelt foretages registreringer for den aktuelle klovsygdom. Hvis der i en besætning kun registreres meget få tilfælde af eksempelvis balleråd, kan det skyldes, at alle kørerne er raske, eller at klovsbeskæreren ikke registrerer denne sygdom. Uanset hvad grunden er, giver registreringerne kun meget begrænset information i avlsværdi-vurderingen, og registreringer af balleråd fra denne besætning medtages ikke i beregningerne. For øv-

Kloven

0. Klovspalten
1. Den hvide linje i tå
2. Den hvide linje i væg
3. Overgang mellem hvid linje og balleregion (dragt)
4. Bagerste del af sålen
5. Forreste del af sålen
6. Balleregionen
7. Klovvæg, forreste halvdel
8. Klovvæg, bagerste halvdel
9. Sålen
10. Hud over balleregion

GAVE
IDÉ

UR

Dansk Holstein tilbyder et flot ur – en oplagt gaveidé. Uret er i meget solid helstålskasse med tydelige tal og visere. Vandtæt til 3 atm. Schweizisk quartzværk med dato. Gedigen stål-lænke.

Diskret Dansk Holstein-ko trykt på skiven. Et flot og præsentabelt ur, der tåler at blive brugt! Uret har ridsefrit safirglas. Fås både som dame- og herreur.

Normalpris 498,- kr.

Dansk Holstein tilbyder uret til 350,- incl. moms og levering.
1 års garanti.

Bestilling hos:

Urmager/Guldsmed Hartmann
Adelgade 14, 7800 Skive
Tlf: 97 52 04 32
Fax: 97 51 00 88

rige egenskaber/grupper vil registreringer fra denne besætning fortsat indgå.

Størst fremgang for hornrelaterede sygdomme

De arvbaheder, der anvendes for klovsygdomme, er 2 – 6 %, hvilket er på højde med arvbahederne for yversundhed og frugtbarhed. Der er stærke avlsmæssige sammenhænge internt i grupperne af hornrelaterede og smitsomme klovsygdomme, mens der ikke er en sammenhæng mellem grupperne.

Delindekser for de syv egenskaber/grupper bliver sammenvejet ud fra deres økonomiske betydning. Vægtningen betyder for Holstein, at der ved udvælgelse efter indekset opnås størst fremgang for de hornrelaterede klovsygdomme – herunder især sålesår. Der opnås en mindre fremgang for de smitsomme klovsygdomme. Blandt de smitsomme sygdomme opnås den største fremgang for balleråd. Udvalgelse af tyre efter avlsværditallet for klovsundhed vil dog generelt medføre en forbedring at samtlige egenskaber/grupper.

Sammenhæng mellem klovsundhed og NTM

Sammenhæng mellem det nye avlsværdital for klovsundhed og de øvrige egenskaber i NTM viser, at der er moderat gunstig sammenhæng over til holdbarhed samt gunstige sammenhænge over til sundhedsegenskaberne. Derimod ses der kun svage sammenhænge mellem avlsværditallet for klovsundhed og avlsværditalle for eksteriøregenskaber.

Der er også en meget gunstig sammenhæng mellem indekx for klovsundhed og NTM. Dette vi-

ser, at selv ved udvælgelse efter det nuværende NTM, uden indregning af indekx for klovsundhed, vil det avlsmæssige niveau for klovsundhed blive forbedret. Når klovsundhed bliver indregnet i NTM i august 2011, vil man dog kunne opnå en større fremgang for klovsundhed.

Vælg tyrene efter NTM – ikke efter klovsundhed

Klovsygdomme er et stort problem i mange besætninger. Man kan derfor være fristet til at tillægge indekx for klovsundhed for stor vægt ved udvælgelse af fremtidens insemineringstyre. Det er dog ikke nogen god ide, da det giver en mindre økonomisk fremgang pga. reduceret avlsfremgang for øvrige egenskaber.

Det er samtidig vigtigt at erkende, at man gennem avl ikke kan få eksempelvis digital dermatitis til at forsvinde fra besætningen fra den ene dag til den anden. Man skal opfatte indekx for klovsundhed som et stærkt redskab til at kunne nedbringe frekvensen af klovsygdomme gennem et langt sejt træk.

Vælg derfor stadig insemineringstyrene ud fra NTM. Det vil give en balanceret fremgang – også for klovsundheden.

Det Europæiske Fællesskab ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.